

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

**Brief aan de leden
T.a.v. het college en de raad**

informatiecentrum tel.
(070) 373 8020

uw kenmerk

bijlage(n)

betreft
Aardrijkskundige namen,
een gemeentezaak!

ons kenmerk
BAOZW/U201100004
Lbr. 11/007

datum
19 januari 2011

Samenvatting

In deze ledenbrief gaan wij in op diverse aspecten rond aardrijkskundige namen binnen gemeenten.

Het betreft de gemeentelijke verantwoordelijkheid voor de naamgeving van de gemeente, woonplaatsen, wijken, buurten, adressen en gebouwen. En het handelt om de openbaarheid van gegevens onder andere via basisregistraties. Wij belichten de hoofdpunten uit de brochure 'Aardrijkskundige namen, een gemeentezaak!' van 2010 en uit de VNG-publicatie 'Benoemen, benummeren en begrenzen' van 2002. Beide handreikingen zijn te vinden op de VNG-site. De eerste ontvangt u separaat tevens in gedrukte vorm.

Tot slot wijzen wij u op door u desgewenst bij de naamgeving te benutten landelijke en lokale adviseurs. Het gaat om de makers van de bovengenoemde brochure: de landelijke Adviescommissie aardrijkskundige namen in Nederland, per 2011 ondergebracht bij het Koninklijk Nederlands Aardrijkskundig Genootschap. Zie ook de nieuwe nog verder te ontwikkelen site www.plaatsnamenadvies.nl. En het gaat om deskundigen die lokaal voorhanden kunnen zijn.

Aan de leden

informatiecentrum tel. (070) 373 8020	uw kenmerk	bijlage(n) 1
betreft Aardrijkskundige namen, een gemeentezaak!	ons kenmerk BAOZW/U201100004 Lbr. 11/007	datum 19 januari 2011

Geacht college en gemeenteraad,

In deze ledenbrief gaan we in op diverse aspecten rond aardrijkskundige namen binnen gemeenten.

Gemeentelijke verantwoordelijkheid

Elke gemeente heeft dagelijks met aardrijkskundige namen te maken. Zij is op basis van artikel 158 van de Gemeentewet gerechtigd de gemeentenaam te wijzigen, onder andere bij de voorbereiding van een herindeling. Voorts dient zij op basis van artikel 6 van de Wet Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG) haar grondgebied in te delen in woonplaatsen. Ze moet in dat kader ook de openbare ruimten en de afbakening van panden, verblijfsobjecten, standplaatsen en ligplaatsen plus de nummeraanduidingen vaststellen.

Openbaarheid gegevens

De gegevens over de diverse aardrijkskundige namen zijn openbaar. De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) publiceert elk jaar in de Staatsalmanak een actuele lijst met gemeenten en gemeentenamen. Het Centraal Bureau voor de Statistiek vermeldt in de databank Statline de wijk- en buurtindeling van ons land. De gemeenten houden zelf op basis van hun registratie een adressen- en gebouwenregister bij. Zij moeten de basisgegevens daarvan doorgeven aan de landelijke voorziening bij het Kadaster, hetgeen per 1 juli 2011 verplicht zal zijn.

Adviescommissie aardrijkskundige namen in Nederland,

Brochure 'Aardrijkskundige namen, een gemeentezaak!', 2010

De brochure 'Aardrijkskundige namen, een gemeentezaak!' toont aan dat deze namen vanuit (cultuur)historisch oogpunt relevant zijn, zie voor publicatie VNG-site en separaat in gedrukte vorm. En zij laat zien dat een consequent gebruik en een gestandaardiseerde schrijfwijze voor het maatschappelijke verkeer van groot belang zijn. Dit belang wordt sinds steeds meer onderkend door de introductie van basisregistraties met name op het gebied van (grootschalige) topografie,

adressen en gebouwen. De brochure bevat voorts een aantal tips voor gemeenten zoals het gebruik van topografische gegevens van het Kadaster. Tot slot worden enkele informatieve sites en boeken vermeld. Dit betreft onder andere de consequente aanpak door de gemeente Almere zoals beschreven in de publicatie 'Marken, dreven, kanten en pieren, 40 jaar naamgeving' uit 2008. Desgewenst verkrijgbaar via stadsarchief@almere.nl voor € 10 plus € 2,50 verzendkosten.

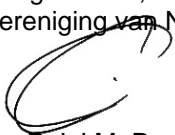
**Vereniging van Nederlandse Gemeenten,
Handboek 'Benoemen, benummeren en begrenzen', 2002**

Voor de volledigheid melden wij u het volgende. In 2002 heeft de VNG met hulp van gemeentelijke en andere deskundigen de publicatie 'Benoemen, benummeren en begrenzen' uitgebracht. Het betreft een handboek voor het benoemen van de openbare ruimte, het nummeren van vastgoedobjecten en het begrenzen van gebieden. Het is geschreven in een tijd dat er nog vele verschillende registraties waren. Derhalve beoogde het op verzoek van gemeenten stroomlijning te bewerkstelligen gezien de betekenis daarvan voor de overheidsinformatievoorziening en de dienstverlening aan de burger. De publicatie wordt nog regelmatig opgevraagd, maar is uitverkocht. Derhalve hebben wij een digitale versie op de VNG-site geplaatst.

Landelijke en lokale adviseurs

Indien u aan de slag wilt met naamgeving voor en binnen uw gemeente, dan kunt u terecht bij de Adviescommissie aardrijkskundige namen in Nederland. Deze landelijke commissie telt verschillende soorten deskundigen zoals taalkundigen, historici en cartografen. Zij werd in de jaren tachtig op verzoek van het ministerie van BZK ingesteld en is per 2011 ondergebracht bij het Koninklijk Nederlands Aardrijkskundig Genootschap te Utrecht. De experts kunnen u als gemeentebestuurders niet alleen advies geven over de gemeentenaam, maar ook over water-, plaats- en veldnamen. Haar nieuwe site is in ontwikkeling www.plaatsnamenadvies.nl. U kunt desgewenst ook te rade gaan bij lokale adviseurs. In veel gemeenten is er een eigen of streekarchivaris, een oudheidkundige kring of een geschiedkundig genootschap. Ook bij oudheidkamers of historische musea kan de benodigde kennis aanwezig zijn. Daarnaast worden door gemeenten regelmatig ad hoc commissies ingesteld met name als het gaat om straatnamen of de gemeentenaam na herindeling. En vergeet bij de uitwerking in de lokale praktijk de VNG-modelverordening 'Naamgeving en nummering (adressen)' van 13 januari 2010 niet (Lbr.10/004).

Hoogachtend,
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

mr. R.J.J.M. Pans,
voorzitter directieraad

Deze ledenbrief staat ook op www.vng.nl onder brieven.